

Työeläkelaitoksille

VUOROTTELUVAPAAN JA OSA-AIKALISÄN VAIKUTUS ELÄKETURVAAN

Uuden, 1.1.1996 voimaan tulleen eläkepalkan laskusäännön mukaan vuoden 1995 jälkeisistä vuosista jätetään huomioon ottamatta ne, joiden keskiansio on alle puolet näiden vuosien keskiarvosta. Pois jätetään enintään 1/3 näistä vuosista. Vuosia voidaan poistaa vasta sitten, kun uusia valintavuosia on kertynyt vähintään kolme, eli aikaisintaan vuonna 1999.

Vuorotteluvapaa ja eläkepalkka

Uusi laskusääntö voi pienentää vuorotteluvapaalla olleen eläkepalkkaa. Vuorotteluvapaan toteutumisessa on lähtökohtana, että vapaalle lähtevän eläketurva ei vaarannu. Koska kysymyksessä on kaksivuotinen kokeilu, ei eläkelainsäädäntöön ole kuitenkaan tehty yksityiskohdittain meneviä muutoksia.

Eläkepalkan uudistuksen jälkeenkin on mahdollista käyttää eläkepalkan harkinnanvaraista tarkistamista. Tarkistamisen edellytyksenä olevana poikkeuksellisenä syynä pidetään - aikaisemman käytännön mukaisesti - syytä, joka ei riipu työntekijästä itsestään.

Vuorottelevapaa sellaisenaan ei ole TEL 7 d §:ssä tarkoitettu poikkeuksellinen syy. **Eläkepalkan harkinnanvaraista tarkistusta voidaan kuitenkin käyttää silloin, kun vuorotteluvapaalla olleen työsuhde päättyy työntekijästä riippumattomasta syystä**, kuten irtisanomisen taikka työkyvyttömyys- tai perhe-eläketapahtuman johdosta. Jos työntekijä siirtyy vanhuus- tai osa-aikaeläkkeelle taikka eroaa itse työstään, ei palkkaa tarkisteta.

Vuorotteluvapaa ja työsuhteen jatkuminen

Vaikka työntekijä jää vuorotteluvapaan päätyttyä vuosilomalle, katsotaan TEL-työsuhteen jatkuvan, jos **työntekijä välittömästi vuosiloman jälkeen palaa työhön.**

Osa-aikalisä ja eläkepalkka

Kun työntekijä vapaaehtoisesti, työnantajansa suostumuksella siirtyy kokoaikatyöstä osa-aikatyöhön, työvoimatoimisto voi myöntää työntekijälle osa-aikalisän enintään vuodeksi. Osa-aikalisää saavan palkka riippuu sopimuksesta. Se voi olla 40-60 prosenttia entisestä palkasta.

Myös **osa-aikalisää** saaneen eläkepalkka voi pienentyä. Tällaiseen työntekijään sovelletaan eläkepalkan harkinnanvaraista tarkistusta **samoilla edellytyksillä kuin vuorotteluvapaalla olleeseen**. Alennuksen vaikutus eläketurvaan ei tosin aina yllä 7,5 prosenttiin (10 % jos eläketapahtuma on vuonna 1997 ja 12,5 % jos se on vuonna 1998).

Palkan alennus ei myöskään aina riitä täyttämään uuden eläkepalkkasäännön mukaista 50 prosentin vaatimusta. Vaikka työsuhde jatkuisi vuoden 1998 loppuun, ei alennusvuotta voi tällöin jättää pois.

Automaattinen katkaisu

Vuorotteluvapaan tai osa-aikalisän alentavaa vaikutusta voi korjata myös aikaisemmin tehty automaattinen katkaisu. Esimerkiksi julkisella puolella on monella täysi eläke koossa jo katkaisuun mennessä.

Tulkintaryhmän kannanotto 8.2.1996